

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO

SÄTEILYTURVAKESKUKSEN (STUK) TOIMINNASTA VUODELTA 2024

SISÄLLYS

1. Yleisarvio ja valmistelu	3
2. Tulossopimuksen toteutuminen.....	3
2.1 Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta.....	3
2.2 Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta.....	4
3. Valtiotalouden tarkastusviraston ja muiden tarkastusten huomiot	6
4. Toimenpiteet	6
4.1 Säteilyturvakeskukselle ehdotetut toimenpiteet	6
4.2 Sosiaali- ja terveysministeriön toimenpiteet	6

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) antaa valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän tilinpäätös- ja toimintakertomuskannanottonsa Säteilyturvakeskuksen toiminnasta vuodelta 2024 ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätöskertomus ja siitä 17.4.2025 annettu Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja vuosiyhteenveto ja muut selvitykset antavat aiheutta.

1. Yleisarvio ja valmistelu

Vuosi 2024 oli tulossopimuskauden 2024–2027 ensimmäinen. Koko hallinnonalalla vaikutti merkittäväällä tavalla hallitusohjelman tavoite julkisen talouden vahvistamisesta ja sopeuttamisesta sekä edelleen jatkunut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan.

Kokonaisuudessaan STM arvioi, että viraston Säteilyturvakeskuksen (STUK) vuoden 2024 tulostavoitteet on toteutettu suunnitellun mukaisesti.

Arviointiasteikko:

- Tulostavoitetta ei ole edistetty tai
- Tulostavoite on toteutettu osittain tai
- Tulostavoite on toteutettu lähes suunnitellun mukaisesti tai
- Tulostavoite on toteutettu suunnitellun mukaisesti tai
- Tulostavoite on toteutettu ja ylitetty huomattavasti.

Kannanotto on valmisteltu STM:n poikkihallinnollisessa (STM, TEM, SM) valmisteluryhmässä sekä terveys- ja turvallisuusosaston johtoryhmässä. Kannanotto on käsitelty ministeriön virkamiesjohtoryhmässä, ja Säteilyturvakeskus on antanut siitä palautteen. Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen on tehnyt päätöksen kannanotosta kansliapäällikön esittelystä. Valmistelu perustuu ministeriön sisäiseen ohjeeseen, Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen ja vuosiyhteenvetoon sekä Säteilyturvakeskuksen vuoden 2024 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen.

2. Tulossopimuksen toteutuminen

2.1 Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arviointi on tehty koko hallinnonalan osalta viiden vaikuttavuustavoitteen seurantaindikaattoreiden perusteella. Kehitys on ollut pääosin tyydyttävää. Tarkempi arvio on luettavissa Hallituksen vuosikertomuksen liitteessä 1. Yksittäisen viraston vaikutusta yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen ei raportoida eikä arvioida.

Säteilyturvakeskus on edistänyt uuden ”säteilyturvallista hyvinvointia” strategian mukaisesti uudella valmiuden kehittämisohjelmalla (VALKEHO), säteilyn ympäristövalvonnalla, ydinmateriaalivalvonnalla, kansainvälisellä yhteistyöllä, tutkimuksella, turvallisuusarvioinneilla, ilmoitusmenettelyillä, turvallisuusluvituksilla tai säädösvalmistelulla väestön ja työntekijöiden luonnon ja ihmisen aiheuttaman säteilyaltistuksen vähentämistä ja ydinenergian käytön turvallisuutta. Parannamme elin- ja työympäristön

terveyttä ja turvallisuutta”. STUK on onnistunut erittäin hyvin saavuttamaan em. keinoin STM:n strategista tavoitetta 5. ”Parannamme elin- ja työympäristön terveyttä ja turvallisuutta” sekä edistänyt sukupuolten tasa-arvoa.

2.2 Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta

1. Turvaamme väestön hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden kaikissa tilanteissa

Ei kirjattu tavoitteita viraston tulossopimuksessa.

2. Varmistamme vaikuttavat etuudet ja palvelut kestäväällä tavalla

Ei kirjattu tavoitteita viraston tulossopimuksessa.

3. Ehkäisemme ja vähennämme ihmisten eriarvoistumista

Ei kirjattu tavoitteita viraston tulossopimuksessa.

4. Edistämme sukupuolten tasa-arvon toteutumista

STUK on osallistunut sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi toimialalla aktiivisesti OECD:n ydinenergiajärjestön NEA:ssa (Nuclear Energy Agency) mm. edistämällä tutkimusta sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja urakehityksestä ydinalan viranomaisorganisaatioissa. STUK käynnisti vuoden 2024 aikana myös viranomaisen toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisen ja on viestinnällään edistänyt sukupuolten tasa-arvoa.

5. Parannamme elin- ja työympäristön terveyttä ja turvallisuutta

STUK on tulossopimuksen mukaisesti laatinut uuden valmiuden kehittämisohjelman (VALKEHO), edistänyt IAEA:n valmiusvertaisarviointiin (EPREV) valmistautumista, edistänyt eri toimin jatkuvatoimista ympäristönsäteilyvalvontaa sekä säteilyvaaratilanteeseen liittyvää mittauskyvykkyyttä ja laatua (Kanttura), valmiustilanteisiin liittyvien hajautettujen mittausten tietojärjestelmien kehitystä (IDEAMETA) ja jatkanut vapaaehtoisista koostuvan mittausjoukon koulutusta ja harjoittelua.

STUK edistänyt sovitusti osana RescEU hanketta materiaalista varautumista säteilyvaaratilanteeseen. Säteilylainsäädännön kokonaisuudistuksen ja sen vaikuttavuuden arviointityö yhteistyössä STM:n kanssa saatettiin lähes loppuun 2024. Tutkimusverkosto CORES:n toimintaa on tehostettu yhteistyössä avainministeriöiden (STM, TEM ja SM) kanssa ja yhteisrahoitteisia tutkimushankkeita EU:n kanssa on saatu aloitettua aiempia vuosia huomattavasti enemmän. STUK käynnisti sovitusti loppuvuodesta 2024 toimenpiteet, joilla pyritään vuosien mittaan ohjelmallisesti vähentämään UV-säteilyn aiheuttamia ihosyöpiä. Säteilymittausten infrastruktuuria ja huoltovarmuutta on kehitetty (neutronisädeinfrastruktuuri, gammaspektrometria ja ICP-MS menetelmä) sovitusti.

Sisäministeriön mukaan STUK onnistui saavuttamaan sille asetetut tavoitteet varautumisessa säteily- ja ydinturvallisuutta heikentäviin uhkiin sekä kehitti varautumistaan

osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja kansallista säteilyvaaratilannevarautumista ja sen koordinaatiota.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan Säteilyturvakeskuksen voidaan todeta täyttäneen tavoitteensa ja jatkaneen kansallisesti ja kansainvälisesti vaikuttavaa työtään ydin- ja säteilyturvallisuuden varmistamisessa. Turvallisuusympäristön muutos, ydinenergiasäännösten uudistus, varautuminen uusiin mahdollisiin ydinlaitoshankkeisiin sekä kustannustehokas, korkeatasoinen läpinäkyvä viranomaistoiminta tulee huomioida Säteilyturvakeskuksen toiminnassa myös jatkossa.

6. Viraston toiminnalliset tavoitteet

Vuonna 2024 STUK osallistui aktiivisesti sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelman valmisteluun. STUKin tuottavuusohjelma pyrkii minimoimaan henkilöstöön kohdistuvat vaikutukset, panostaen samalla ammattimaiseen johtamiseen ja henkilöstön hyvinvointiin. STUK jatkoi henkilöresurssisuunnitteluprosessin kehittämistä, keskittyen henkilöresurssien, virkarakenteiden ja taloudellisten resurssien tasapainoon, sekä osaamiskartoitusten ja koulutusohjelmien systemaattiseen rakentamiseen tulevaisuuden tarpeita varten.

STUK edisti aktiivisesti hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja tiivistä vuorovaikutusta keskeisten ministeriöiden kanssa, vakiinnuttaen useita yhteistyömuotoja ja osallistuen eri ministeriöiden koordinoimiin työryhmiin ja projekteihin. Lisäksi STUK edisti ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun tavoitteita osana normaalia toimintaa, osallistui STM:n vastuullisuusverkoston toimintaan ja laati luonnoksia ympäristöohjelmasta, jonka työ jatkuu vuonna 2025. STUK edisti myös aktiivisesti Kustannustehokas toiminta ja kestävä talous -toimeenpanosuunnitelmaa sekä toimi valittujen YK:n vastuullisuustavoitteiden mukaisesti.

STUK kehitti tiedolla johtamisen ja tiedonhallinnan menettelytapoja ydinvoimalaitosvalvonnassa, mukaan lukien tietokantasovelluksen, joka parantaa valvontatoimien seuranta ja tulosten hyödyntämistä, sekä aloitti valvonnan tietojärjestelmän (STURE) kehityksen. Vuoden lopulla käynnistetty tietojohdamisen ja digitaalisten palveluiden kehittämisohjelma jatkuu vuonna 2025, sisältäen pilvilinjausten päivityksen, tietovarantojen luonnokset, STURE-järjestelmän kehityksen ja Manta-järjestelmän käyttöönoton.

7. Taloudellinen asema (rahoitus)

STUK:n toimintamäärärahojen käyttö oli vuonna 2024 22 128 000 euroa, jossa on kasvua edellisvuodesta 2 476 000 euroa. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 13 137 000 euroa, jossa on kasvua edellisvuodesta 3 654 000 euroa.

STUK:n vuodelle 2025 siirtyneet määrärahat nousivat 13 miljoonaan euroon johtuen mm. siitä, että monet investoinnit (esim. USVA-verkon uusiminen) siirtyivät vuodelle 2025 ja näillä rahoilla käynnistetään merkittävän valvontaa tehostavan STURE-hankkeen investoinnit, kehittämisohjelmien hankinnat sekä IAEA:n valmiuden vertaisarvioinnin. STUK on valmistellut siirtyvän erän käyttösuunnitelman tuleville vuosille, jonka sisältämät toimenpiteet on kiinnitetty tulossopimuskauden 2024–2027 tavoitteiden toteutumiseen.

Tuottavuusohjelman kärkihankkeet liittyvät toimitiloihin ja lähialueyhteistyön säästöihin ja aktiiviteettien uudelleen suuntaamiseen. Tilatehokkuustoimilla pyritään saamaan toinen valtion virasto jakamaan vuokratuloja. Palvelumyynnin tuotot saatiin kasvuun. Ydinenergian valvonnan tuotot jäivät miljoona euroa suunniteltua pienemmiksi johtuen mm. siitä, että ydinenergia-alan asiantuntijoita sitoutettiin säädösvalmistelutyöhön (ydinenergiain kokonaisuudistus). Säteilyn käytön säteilyn käytön valvontaa on saatu tehostettua suuntaamalla toimintaa riskiperustaisesti, joskin valtionvarainministeriö puuttui siihen, että maksullisen säteilynkäytön valvonta on ollut liiaksi voittoa tuottavaa 2023 ja 2024.

3. Valtiotalouden tarkastusviraston ja muiden tarkastusten huomiot

Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ollut huomauttamista talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen, tilinpäätöslaskelmiin ja sen liitetietoihin, tuloksellisuuden kuvaukseen ja sisäiseen valvontaan.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on antanut 17.4.2025 tarkastuskertomuksen viraston toiminnasta. Tilintarkastajan vuosiyhteenvedon mukaan tilinpäätökseen, sisäiseen valvontaan tai talousarvioon ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen liittyviin johtopäätöksiin ei liittynyt huomauttamista.

Vuosiyhteenvedosta ilmenee:

”Tilinpäätöksessä on esitetty tiedot takaisinperinnöistä ja väärinkäytöksistä. Tiedot eivät ole ristiriidassa tarkastushavaintojen kanssa.”

4. Toimenpiteet

4.1 Säteilyturvakeskukseen ehdotetut toimenpiteet

STUK:n tulee edelleen edistää Tullin toimintojen mahdollista sijoittumista Vantaan Jokiniemen turvallisuuskampukselle osittain yhteisiin toimitiloihin tuottavuusohjelman tärkeimpänä toimenpiteenä.

STUK turvaa osaltaan ydinenergiain (YEL) kokonaisuudistuksen onnistumisen seuraavien vuosien aikana sekä kehittää valmiuksiaan arvioida myös pieniä modulaarisia reaktoreita (SMR) osana lainsäädännön mukaisia prosesseja.

Siirtomäärärahan käyttösuunnitelman mukaisesti STUK käynnistää lähes vuosikymmenen jatkuvan säteily- ja ydinturvallisuusvalvontajärjestelmän (STURE) kehittämisen.

4.2 Sosiaali- ja terveysministeriön toimenpiteet

STM tukee STUK:a sen edistäessä ydinenergiain kokonaisuudistuksessa Säteily- ja Ydinenergiain rajapintaongelmien ratkomista, kuten esimerkiksi Säteilylain alaisten radioaktiivisten jätteiden asianmukaisen välivarastoinnin ja loppusijoituksen varmistamista.

STM tukee säteilysuojelututkimuksen CORES-tutkimusyhteenliittymän valtakunnallista työtä johtamalla 2023 lopussa STM:ssä perustettua valtakunnallista CORES-ohjausryhmää.

STM osallistuu aktiivisesti ensimmäiseen Kansainvälisen Atomienergiajärjestön (IAEA) EPREV-missioon, jossa vertaisarvioidaan Suomen poikkihallinnollista säteilyvaaratilanteeseen liittyvää valmiutta ja kyvykkyyttä. STM:llä on yleisjohto- ja koordinaatiovastuu laaja-alaisen säteilyvaaratilanteen jälkivaiheen riskienhallinnassa.

Helsingissä 12.6.2025

Sosiaaliturvaministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Kansliapäällikkö

Veli-Mikko Niemi

JAKELU

Ministeriön osastot
Tulossopimusten valmisteluryhmien puheenjohtajat ja
sihteerit

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sosiaali- ja terveysministeri
Tarkastuspäällikkö

VN/18394/2025-STM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: